

INTERVALL

Avståndet mellan två toner kallas intervall.

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Prim	Sekund	Ters	Kvart	Kvint	Sext	Septima	Oktav
------	--------	------	-------	-------	------	---------	-------

Om man tar den **1:a**, **3:e** och **5:e** tonen i en durskala och staplar dem på varandra har man gjort en treklang, i det här fallet ett C dur ackord (C,E,G). Man kallar det för **tersstapling** eftersom avståndet mellan 3:e och 5:e tonen också är en ters. Nästan alla ackord bygger på tersstapling.

Om vi i stället låter **3:an** vara liten (**b3**) så får man i stället ett mollackord, **cm.**(C,E^b,G) Skillnaden mellan dur och moll är alltså stor eller liten ters.

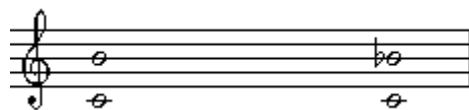
Vi återgår till durackorden:

C	Cmaj7	Cmaj9	Cmaj11	Cmaj13
1,3,5	1,3,5,7	1,3,5,7,9	1,3,5,7,9,11	1,3,5,7,9,11,13

Ovan har vi fortsatt att stapla terser på varandra även in i nästa oktav. Egentligen är tonerna 9 och 2, samma ton fast bara i olika oktaver, detsamma gäller 11=4, 13=6

Maj är en förkortning av engelskans major som betyder stor och det syftar på **septiman** som är stor, septiman kan också vara liten.

Stor septima   liten septima (**b7**) och då får vi:

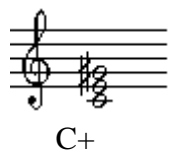

C	C7	C9	C11	C13
1,3,5	1,3,5,b7	1,3,5,b7,9	1,3,5,b7,9,11	1,3,5,b7,9,11,13

Det finns moll-ackord där man även sänkt kvinten

Om man även sänker (den redan sänkta) septiman, 7:an i ett ”moll-sju-minus-fem-ackord” så får vi ett **Dim-ackord** (dim är förkortning av engelskans diminished som betyder förminskad)

Höjs kvinten i ett dur-ackord kallas det för ett **överstigande** eller plus-ackord

Det finns vidare en del ackord som är terslösa d.v.s. varken dur eller moll, tersen ersatt av:

Sekunden, Csus2

eller med **kvarten, Csus4**

eller med **grundtonen en oktav upp, C5**

Några ”regler”

Vi får se föregående ackord mest som teoretiska uppställningar för vi ser snart att t.ex. Cmaj13 har sju olika toner, hur tar man detta på en sexsträngad gitarr? Det finns en del praxis så att man kan utesluta en del av tonerna.

Om 11:an finns med utesluts **3:an**

5:an kan uteslutas, den finns ändå som stark överton

Ofta finns det en bas som spelar grundtonen då kan **1:an** uteslutas!

Vilka toner ”måste” vara med?

3:an ska vara med, den talar ju om det är dur eller moll.

Det gäller även **7:an** den talar ju om att det är just ett 7-ackord ackord

Samma sak med **9, 11 och 13**

I t.ex. ett C7 så räcker det med 3:an och 7:an, man kallar dessa ”nödvändiga” toner för **karaktärstoner**.

Ganska vanligt att man även utesluter 9:an och/eller 11:an i 13-ackord
9:an i 11-ackord

Dock ska 7:an vara med

Här följer en uppställning av vanliga ackord (i teoretisk form)

DUR-ACKORD

C	C,E,G	1,3,5
C6	C,E,G,A	1,3,5,6
Cmaj7	C,E,G,B	1,3,5,7
Cmaj9	C,E,G,B,D	1,3,5,7,9
Cmaj11	C,E,G,B,D,F	1,3,5,7,9,11
Cmaj13	C,E,G,B,D,F,A	1,3,5,7,9,11,13

MOLL-ACKORD

cm	C,E ^b ,G	1,b3,5
cm6	C,E ^b ,G,A	1,b3,5,6
cm7	C,E ^b ,G,B ^b	1,b3,5,b7
cm9	C,E ^b ,G,B ^b ,D	1,b3,5,b7,9
cm11	C,E ^b ,G,B ^b ,D,F	1,b3,5,b7,9,11
cm13	C,E ^b ,G,B ^b ,D,F,A	1,b3,5,b7,9,11,13

DOMINANT-ACKORD

C7	C,E,G,B ^b	1,3,5,b7
C9	C,E,G,B ^b ,D	1,3,5,b7,9
C11	C,E,G,B ^b ,D,F	1,3,5,b7,9,11
C13	C,E,G,B ^b ,D,F,A	1,3,5,b7,9,11,13

FÖRMINSKADE ACKORD

cm-5	C,E ^b ,G ^b	1,b3,b5
cm7-5	C,E ^b ,G ^b ,B ^b	1,b3,b5,b7

DIM-ACKORD Alla intervall i ett 7 ackord är förminskade (dimished på engelska förkortas dim)

Cdim	C,E ^b ,G ^b ,B ^{bb} (A)	1,b3,b5,bb7(6)
------	---	----------------

ÖVERSTIGANDE ACKORD Innebär att kvinten (5:an) är höjd

C+	C,E,G [#]
----	--------------------

TERSLÖSA ACKORD

Csus2	C,D,G	1,2,5
Csus4	C,F,G	1,4,5
C5	C,G,C	1,5,8

ALTERERERADE-ACKORD Man kan även höja eller sänka **5:an, 9:an, 11:an eller 13** t.ex.:

C7 ⁺⁹	C,E,G,B ^b ,D [#]	1,3,5,b7,#9
C7 ⁺⁵	C,E,G [#] ,B ^b ,	1,3,#5,b7,#9